

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

16 oktober 2018

WETSONTWERP

**tot wijziging van artikel 4 van de wet van
18 juni 2018 houdende diverse bepalingen
inzake burgerlijk recht en bepalingen met
het oog op de bevordering van alternatieve
vormen van geschillenoplossing, betreffende
de akte van een levenloos kind**

AMENDEMENTEN

Zie:

Doc 54 **3271/ (2017/2018):**
001: Wetsontwerp.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

16 octobre 2018

PROJET DE LOI

**modifiant l'article 4 de la loi du 18 juin 2018
portant dispositions diverses en matière
de droit civil et des dispositions en vue
de promouvoir des formes alternatives de
résolution des litiges, concernant l'acte
d'enfant sans vie**

AMENDEMENTS

Voir:

Doc 54 **3271/ (2017/2018):**
001: Projet de loi.

9433

Nr. 1 VAN MEVROUW **FONCK**

Art. 2

In het 1°, in het ontworpen artikel 58, paragraaf 3 aanvullen met een lid, luidende:

“De ambtenaar van de burgerlijke stand overhandigt de ouders een bewijs van “aangifte van een levenloos geboren kind”.”

VERANTWOORDING

De akte omtrent een levenloos geboren kind is in feite een akte van overlijden.

De ouders benadrukken hoe zwaar het hen valt een uittreksel van een akte van overlijden te ontvangen. Zij hebben immers het gevoel dat ze een kind op de wereld hebben gezet, ook al was dat kind bij de geboorte overleden.

Met een getuigschrift van aangifte van een levenloos geboren kind wordt het lijden van de gezinnen geëerbiedigd, evenals hun behoefte om het rouwproces te doorlopen.

N° 1 DE MME **FONCK**

Art. 2

Au 1°, à l'article 58 en projet, compléter le paragraphe 3 par un alinéa, rédigé comme suit:

“L'officier de l'État Civil remet aux parents un certificat “de déclaration d'enfant sans vie”.”

JUSTIFICATION

L'acte d'enfant sans vie est un acte de décès.

Les parents soulignent combien il leur est difficile de recevoir un extrait d'acte de décès alors que leur ressenti est d'avoir donné naissance à un enfant même si celui-ci était décédé au moment de la naissance.

En délivrant un certificat de déclaration d'enfant sans vie, la souffrance des familles est respectée ainsi que leur besoin d'accomplir le travail de deuil.

Catherine FONCK (cdH)

Nr. 2 VAN MEVROUW FONCK

Art. 4

Paragraaf 1 aanvullen met een lid, luidende:

“Wanneer zij geen gebruik hebben gemaakt van de overgangperiode van één jaar die geldt krachtens het bij artikel 4 van de wet van 27 april 1999 ingevoegde artikel 80bis van het Burgerlijk Wetboek, kunnen de ouders van het levenloos geboren kind wiens moeder na een zwangerschap van 180 dagen vanaf de verwekking is bevallen, binnen het jaar dat volgt op de inwerkingtreding van deze wet een akte van aangifte van een levenloos geboren kind laten opstellen, overeenkomstig de nieuwe artikelen 58 en 59 van het Burgerlijk Wetboek.”

VERANTWOORDING

Het wetsontwerp voorziet heel terecht in een overgangperiode. Zodoende kunnen de ouders van een levenloos geboren kind na een zwangerschap van 140 tot 179 dagen een aangifte doen, indien zij dat wensen; bovendien kunnen de ouders die krachtens het huidige artikel 80bis een dergelijke aangifte hebben gedaan, aan die verklaring de naam van het kind toevoegen, want tot dusver mag alleen de voornaam worden vermeld.

Naar aanleiding van de invoeging van artikel 80bis was voorzien in een overgangperiode van één jaar, die van toepassing was op de bevallingen die hadden plaatsgegrepen vóór de inwerkingtreding van de wet van 27 april 1999.

Het zou kunnen dat ouders die geen gebruik hebben gemaakt van die overgangperiode (hetzij uit onwetendheid ter zake, hetzij om redenen die alleen henzelf aangaan), naar aanleiding van dit wetsontwerp toch hun vóór de inwerkingtreding van de wet van 1999 levenloos geboren kind willen aangeven.

De indienster van het amendement wil de ouders die deze kans niet te baat hebben genomen, de mogelijkheid bieden om dit alsnog te doen, door gebruik te maken van de in het wetsontwerp opgenomen overgangperiode.

N° 2 DE MME FONCK

Art. 4

Compléter le paragraphe 1er par un alinéa, rédigé comme suit:

“Dans l’année qui suit l’entrée en vigueur de la présente loi, les parents de l’enfant sans vie dont la mère a accouché après une grossesse de 180 jours à dater de la conception et qui n’avaient pas profité de la période transitoire d’un an suite à l’introduction de l’article 80 bis du Code civil, par l’article 4 de la loi du 27 avril 1999 pourront faire dresser un acte de déclaration d’enfant sans vie conformément aux nouveaux articles 58 et 59 du Code civil.”

JUSTIFICATION

Le projet de loi prévoit très opportunément une période transitoire pour permettre tant aux parents d’un enfant sans vie après une grossesse de 140 à 179 jours de faire, s’ils le souhaitent, la demande d’une déclaration, qu’à ceux ayant fait cette déclaration dans le cadre de l’actuel article 80 bis d’ajouter à cette déclaration le nom de l’enfant alors que seul le prénom était possible jusqu’à présent.

Une période transitoire d’un an était prévue suite à l’introduction de l’article 80bis pour les accouchements antérieurs à l’entrée en vigueur de la loi du 27 avril 1999.

Cependant, à l’occasion du présent projet, il n’est pas interdit de penser que des parents n’ayant pas profité de cette période transitoire, soit par ignorance de celle-ci, soit pour des raisons qui leur sont propres aient malgré tout le désir de déclarer leur enfant sans vie sous le régime antérieur à la loi de 1999.

L’auteure de l’amendement souhaite permettre aux parents qui n’ont pu profiter de cette occasion, de le faire à l’occasion de la période transitoire prévue dans le projet.

Catherine FONCK (cdH)

Nr. 3 VAN MEVROUW **FONCK**Art. 4/1 (*nieuw*)**Een artikel 4/1 invoegen, luidende:**

“Art. 4/1. Artikel 39, tweede lid, van de arbeidswet van 16 maart 1971, het laatst gewijzigd bij de wet van 25 april 2014, wordt aangevuld met de volgende zin, luidende:

“Wanneer de werknemster bevalt van een levenloos geboren kind, wordt de bescherming als bedoeld in het vorige lid toegekend op voorwaarde dat de zwangerschap minimaal 180 dagen heeft geduurd.””

VERANTWOORDING

Het moederschap van de werknemster wordt beschermd bij artikel 39, tweede lid, van de arbeidswet van 16 maart 1971 (zoals gewijzigd bij de wet van 9 juli 2004) en bij de wet van 6 mei 2009, evenals bij artikel 114 van de op 14 juli 1994 gecoördineerde wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen. Die bepalingen specificeren evenwel geen minimumduur van de zwangerschap die de werknemster moederschapsverlof garandeert.

In de feiten wordt het begrip “bevalling” thans toegepast vanaf een zwangerschap van 180 dagen. De akte van aangifte van een levenloos geboren kind, als bepaald bij artikel 80*bis* van het Burgerlijk Wetboek, opent het recht op het zwangerschapsverlof én op de geboortepremie.

In de memorie van toelichting van het wetsontwerp staat het volgende te lezen:

“(…) dat het levenloos kind geen rechtspersoonlijkheid krijgt en dat de akte van een levenloos kind geen rechtsgevolgen heeft, tenzij uitdrukkelijk voorzien door de wet. De akte van een levenloos kind heeft bijgevolg geen automatische rechtsgevolgen behoudens indien bijzondere wetgeving dit uitdrukkelijk bepaalt. Dit is onder meer reeds het geval voor de levenloze kinderen na een zwangerschapsduur van meer dan 180 dagen te rekenen van de verwekking, waar sociale en fiscale gevolgen aan gekoppeld zijn. Aan die bijzondere wetgeving wordt niet geraakt in dit ontwerp.” (DOC 3271/001, blz. 6).

N° 3 DE MME **FONCK**Art. 4/1 (*nouveau*)**Insérer un article 4/1, rédigé comme suit:**

“Art. 4/1. À l’article 39, de la loi du 16 mars 1971 sur le travail, modifié en dernier lieu par la loi du 25 avril 2014, l’alinéa 2 est complété par la phrase suivante:

“Lorsque la travailleuse accouche d’un enfant sans vie, la protection visée à l’alinéa précédent est octroyée pour autant que la grossesse ait duré un minimum de 180 jours.””

JUSTIFICATION

L’article 39, l’alinéa 2 de la loi du 16 mars 1971 sur le travail, modifié par la loi du 9 juillet 2004 et par la loi du 6 mai 2009, ainsi que la loi relative à l’assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994 en son article 114 protègent la maternité de la travailleuse mais ne précisent pas la durée minimum de la grossesse permettant à la travailleuse d’avoir la garantie d’un congé de maternité.

Dans les faits, actuellement la notion d’accouchement est appliquée à partir d’une grossesse de 180 jours et l’acte d’enfant sans vie de l’article 80*bis* du Code civil ouvre le droit tant au congé de maternité, qu’à l’allocation de naissance.

L’exposé des motifs du projet de loi précise que:

“L’enfant sans vie n’acquiert pas de personnalité juridique et l’acte d’enfant sans vie ne produit pas d’effets juridiques sauf si la loi le prévoit expressément. Par conséquent, l’acte d’enfant sans vie ne produit pas automatiquement des effets juridiques sauf si une loi particulière le prévoit expressément. C’est déjà notamment le cas pour les enfants sans vie nés après une période de grossesse de 180 jours à dater de leur conception, auxquels sont attachées des conséquences fiscales et sociales. Ce projet n’affecte pas ces législations spécifiques.”

Aangezien de specifieke wetgevingen de in het voorliggende wetsontwerp bedoelde termijnen niet overnemen, dienen die beide wetten te worden gewijzigd om de moeders van levenloos geboren kinderen na een zwangerschap van 180 dagen niet de rechten te ontfangen waar zij tot dusver aanspraak op kunnen maken, hetgeen in strijd zou zijn met de doelstelling van het wetsontwerp.

De indienster van dit amendement wil die rechten derhalve waarborgen, maar zonder ze uit te breiden tot de moeders wier zwangerschap minder dan 180 dagen heeft geduurd. Artikel 58, § 2, gebruikt immers het begrip “bevalling” voor die periode, waarmee rekening wordt gehouden in de wetgeving inzake moederschapsbescherming.

Artikel 73*bis* van de algemene kinderbijslagwet van 19 december 1939 bepaalt daarentegen dat het kraamgeld ook wordt verleend voor levenloos geboren kinderen, op voorwaarde dat een akte van aangifte werd opgesteld door de ambtenaar van de burgerlijke stand.

Les législations spécifiques ne reprenant pas les délais prévus dans le présent projet de loi, il y a lieu de modifier les deux lois pour ne pas priver les mères d'enfants sans vie après une grossesse de 180 jours de droits auxquels elles peuvent prétendre jusqu'à présent, ce qui serait contraire à l'objectif poursuivi par le projet de loi.

L'auteur du présent amendement entend donc garantir ces droits mais ne pas l'étendre aux mères dont la grossesse a duré moins de 180 jours. En effet, l'article 58, § 2, mentionne la notion d'accouchement pour cette période qui est prise en compte dans la législation relative à la protection de la maternité.

Par contre la loi générale relative aux allocations familiales du 19 décembre 1939 prévoit en son article 73*bis*, l'allocation de naissance pour les enfants sans vie dont un acte a été dressé par l'officier de l'État civil.

Catherine FONCK (cdH)

Nr. 4 VAN MEVROUW **FONCK**Art. 4/2 (*nieuw*)**Een artikel 4/2 invoegen, luidende:**

“Art. 4/2. Artikel 114, vierde lid, van de op 14 juli 1994 gecoördineerde wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, het laatst gewijzigd bij de wet van 19 december 2014, wordt aangevuld met de volgende zin, luidende:

“Wanneer de werknemster bevalt van een levenloos geboren kind zijn de voorgaande leden van toepassing, op voorwaarde dat de zwangerschap minimaal 180 dagen heeft geduurd.””

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 3.

N° 4 DE MME **FONCK**Art. 4/2 (*nouveau*)**Insérer un article 4/2, rédigé comme suit:**

“Art. 4/2. À l’article 114 de la loi relative à l’assurance obligatoire soins de santé et indemnités coordonnée du 14 juillet 1994, modifié en dernier lieu par la loi du 19 décembre 2014, l’alinéa 4 est complété par la phrase suivante:

“Lorsque la travailleuse accouche d’un enfant sans vie, les alinéas précédents sont d’application pour autant que la grossesse ait duré un minimum de 180 jours.””

JUSTIFICATION

Voir la justification de l’amendement n° 3.

Catherine FONCK (cdH)

Nr. 5 VAN MEVROUW ONKELINX

Art. 2

In het bepaalde onder 1°, in het ontworpen artikel 58, § 2, de woorden “op verzoek van de moeder, de vader of de meemoeder” **vervangen door de woorden** “*op gezamenlijk verzoek van de moeder, de vader of de meemoeder*”.

VERANTWOORDING

Het ware onaanvaardbaar dat de ouders onderling in conflict zouden raken omtrent het al dan niet inschrijven van een levenloos geboren foetus of een levenloos geboren kind. Derhalve dient ervoor te worden gezorgd dat minstens de moeder instemt met die inschrijving.

N° 5 DE MME ONKELINX

Art. 2

Au 1°, à l'article 58, paragraphe 2 en projet, remplacer les mots “à la demande de la mère, du père ou de la coparente,” **par les mots** “*à la demande conjointe de la mère, du père ou de la coparente,*”.

JUSTIFICATION

Il serait inacceptable de créer des conflits entre parents à propos de l'inscription d'un fœtus ou d'un enfant sans vie, et il convient dès lors à tout le moins de s'assurer que la mère est favorable à cette inscription.

Laurette ONKELINX (PS)

Nr. 6 VAN MEVROUW ONKELINX

Art. 2

In het bepaalde onder 1°, in het ontworpen artikel 58, § 2, de woorden “maakt de ambtenaar van de burgerlijke stand op verzoek van de moeder, de vader of de meemoeder en op basis van een medisch attest, een akte van een levenloos kind op” **vervangen door de woorden** “*maakt de ambtenaar van de burgerlijke stand op verzoek van de moeder, de vader of de meemoeder en op basis van een medisch attest, in een ad-hocregister op de gemeente een akte van foetus of een akte van levenloos geboren kind op. Dat register is geen register van de burgerlijke stand*”.

VERANTWOORDING

Volgens ons mag het niet gaan om een akte van burgerlijke stand; daarom dient een ad-hocregister te worden aangemaakt.

N° 6 DE MME ONKELINX

Art. 2

Au 1°, à l'article 58, paragraphe § 2 en projet remplacer les mots “l'officier de l'état civil dresse, à la demande de la mère, du père ou de la coparente, et sur la base d'un certificat médical, l'acte d'un enfant sans vie.” **par les mots** “*l'officier de l'état civil dresse, à la demande de la mère, du père ou de la coparente, et sur la base d'un certificat médical, dans un registre ad hoc à la commune, un acte de foetus ou d'enfant sans vie. Il ne s'agit pas d'un registre d'état civil*”.

JUSTIFICATION

Selon nous, il ne doit pas s'agir d'un acte d'état civil et dès lors il convient de créer un registre *ad hoc*.

Laurette ONKELINX (PS)

Nr. 7 VAN MEVROUW ONKELINX

Art. 2

In de ontworpen artikelen 58 en 59 de volgende wijzigingen aanbrengen:

1° de woorden “een akte van een levenloos kind” **vervangen door de woorden** “*een akte van een levenloos geboren foetus of een levenloos geboren kind*”;

2° de woorden “de akte van een levenloos kind” **telkens vervangen door de woorden** “*de akte van een levenloos geboren foetus of een levenloos geboren kind*”.

VERANTWOORDING

Aangezien een foetus na een zwangerschap van 140 dagen nog niet levensvatbaar is, moet de passende terminologie worden gebruikt.

N° 7 DE MME ONKELINX

Art. 2

Aux articles 58 et 59 en projet, apporter les modifications suivantes:

1° remplacer les mots “un acte d’enfant sans vie” **par les mots** “*un acte de fœtus ou d’enfant sans vie*”;

2° remplacer chaque fois les mots “l’acte d’enfant sans vie” **par les mots** “*l’acte de fœtus ou d’enfant sans vie*”.

JUSTIFICATION

140 jours de grossesse ne correspondent pas au seuil de viabilité et il faut dès lors être précis dans la terminologie utilisée.

Laurette ONKELINX (PS)

Nr. 8 VAN MEVROUW **ONKELINX**

Art. 3

De woorden “de akte van een levenloos kind” **vervangen door de woorden** “*de akte van een levenloos geboren foetus of een levenloos geboren kind*”.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 7.

N° 8 DE MME **ONKELINX**

Art. 3

Remplacer les mots “l’acte d’enfant sans vie” **par les mots** “*l’acte de fœtus ou d’enfant sans vie*”.

JUSTIFICATION

Voir la justification de l’amendement n° 7.

Laurette ONKELINX (PS)

Nr. 9 VAN MEVROUW **ONKELINX**

Art. 4

In § 1, de woorden “de akte van een levenloos kind” **telkens vervangen door de woorden** “*de akte van een levenloos geboren foetus of een levenloos geboren kind*”.

VERANTWOORDING

Aangezien een foetus na een zwangerschap van 140 dagen nog niet levensvatbaar is, moet de passende terminologie worden gebruikt.

N° 9 DE MME **ONKELINX**

Art. 4

Au paragraphe 1er, remplacer chaque fois les mots “l’acte d’enfant sans vie” **par les mots** “*l’acte de fœtus ou d’enfant sans vie*”.

JUSTIFICATION

140 jours de grossesse ne correspondent pas au seuil de viabilité et il faut dès lors être précis dans la terminologie utilisée.

Laurette ONKELINX (PS)

Nr. 10 VAN MEVROUW **FONCK**
(Subamendement op amendement nr. 5)

Art. 2

In de ontworpen tekst, de woorden “op verzoek van de moeder, de vader of” **vervangen door de woorden** “op verzoek van de moeder dan wel op verzoek van de moeder, de vader of”.

VERANTWOORDING

Het is van wezenlijk belang dat ook alleen de moeder kan beslissen of zij haar levenloos geboren kind aangeeft.

N° 10 DE MME **FONCK**
(Sous-amendement à l'amendement n° 5)

Art. 2

Dans le texte en projet, avant les mots “à la demande”, **insérer les mots** “à la demande de la mère ou”.

JUSTIFICATION

Il est essentiel que la mère seule puisse aussi décider concernant la déclaration d'enfant sans vie.

Catherine FONCK (cdH)